

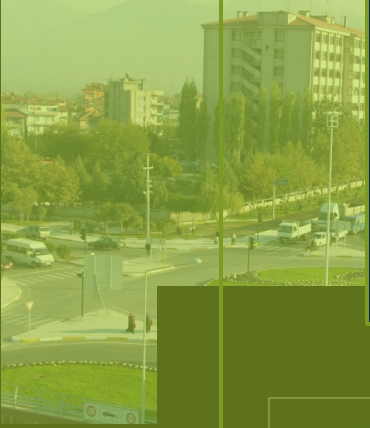

Büyükşehir ve Mali Yansımaları

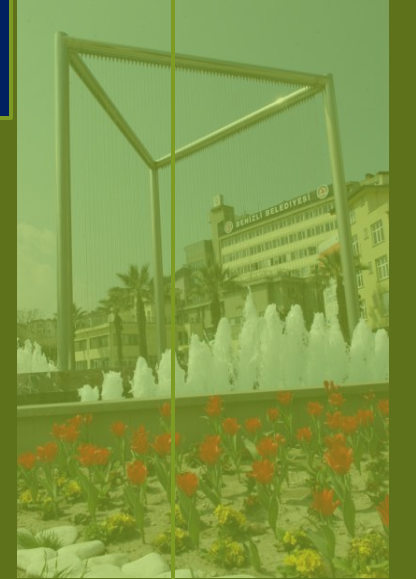
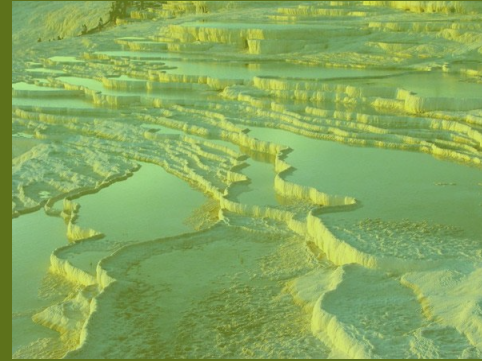
DOÇ. DR. ERSAN ÖZ

13. BÜYÜKŞEHİR

melis can

13 YENİ BÜYÜKŞEHİR

AYDEM Büyükşehir oldu, Etraf nasıl etkilenir? Erzurum Örneği ☹️

1. DENİZLİ
2. AYDIN
3. MUĞLA
4. TEKİRDAĞ
5. TRABZON
6. MANİSA
7. BALIKESİR
8. MALATYA
9. KAHRAMANMARAŞ
10. HATAY
11. MARDİN
12. ŞANLIURFA
13. VAN

HER YER BÜYÜKŞEHİR..

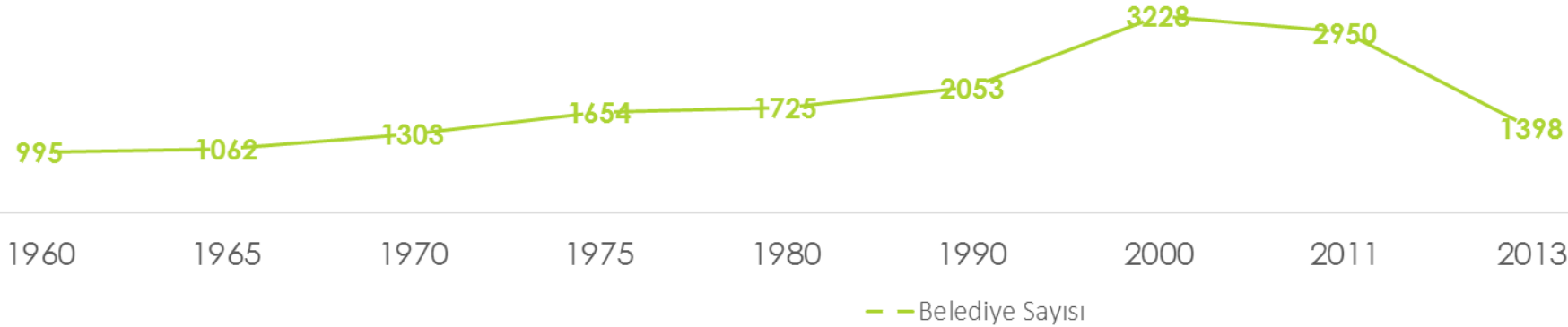
- ▶ 6360 Sayılı kanunla göre 13 il daha büyükşehir oldu. Daha önce büyükşehir olan 16 kentte ise büyükşehir belediye sınırı, il sınırına genişletilecek. Yeni katılanlarla birlikte büyükşehir statüsüne sahip olan 29 vilayette İl Özel İdaresi Valilerin yönetiminde belediyelere devredilecek. 16 bin 82 köy mahalleye dönüşecek, 1582 belde kapanacak. İlçe sayısı 500'e çıkacak. Bu şekilde özetlenebilecek kanun 2014'te uygulamaya girdiğinde nüfusun yüzde 80'i büyükşehirli olacak. Yani 'köyden indim şehre' değil, 'şehir geldi köyüme' denecek! Ya da 'Bize her yer büyükşehir'...

YILLAR İTİBARIYLA BELEDİYE SAYILARI

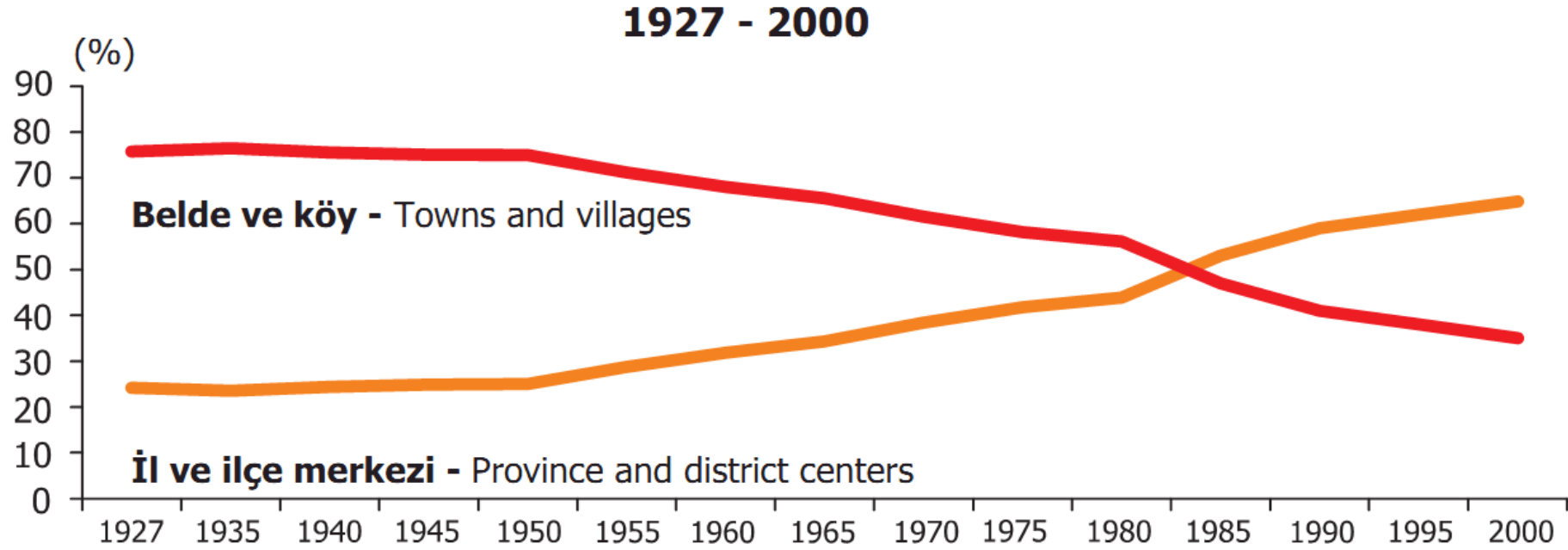

BELEDİYE SAYISI

1960 yılında 995 belediyede 9.994.644 kişi yaşamakta iken nüfus ile orantılı olarak belediye sayısı da 2000 yılına kadar devam etmiştir. 1965 yılında 1062 belediyede 12.787.663 kişi, 1970 yılında 1.303 belediyede 16.753.979 kişi, 1975 yılında 1.654 belediyede 20.500.442 kişi, 1980 yılında 1.725 belediyede 25.523.604 kişi, 1990 yılında 2.053 belediyede 37.889.728 kişi, 2000 yılında 3.228 belediyede 53.404.784 kişi yaşamaktadır. 2000'li yıllardan sonra nüfus artmasına rağmen belediye sayıları yasal düzenlemeler ile azalmıştır. 2011 yılında 2.950 olan belediye sayısı 6360 sayılı kanun ile 13 yeni büyükşehir belediyesi, 26 yeni ilçe kurulması ve 1.591 belde belediyesi tüzel kişiliğinin sona erdirilmesi kanunlaştırılarak toplam belediye sayısı **1.398'e** düşürülmüştür. Nüfusumuz da resmen 75 Milyonu aşmıştır (75.627.000, artış hızı binden 13'den 12 ye düştü)

Köyden Kentlere Doğru..1984 dönüřüm..

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNU

- ▶ Belediye sınırları içindeki ve bu sınırlara en fazla 10.000 metre uzaklıktaki yerleşim birimlerinin son nüfus sayımına göre toplam nüfusu **750.000'den fazla olan il belediyeleri**, fizikî yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyleri de dikkate alınarak, kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir.
- ▶ Büyükşehir belediyesi sınırları içine katılan ilçe belediyeleri ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan belediyeler, büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesine dönüşür. Diğer belediyeler ile köylerin tüzel kişiliği kalkar. Tüzel kişiliği kalkan belediyelerin katılacağı ve köylerin mahalle olarak bağlanacağı belediyeler, Bakanlar Kurulu kararında belirtilir.
- ▶ İlçe ve ilk kademe belediyesi olarak büyükşehir belediye sınırları içine katılan belediyeler, büyükşehir belediye meclisinde seçiliş sıralarına göre tespit edilecek ilçeler beşte bir, ilk kademeler onda bir oranında meclis üyesi ile temsil edilirler. Tama ulaşmayan kesirler dikkate alınmaz. Bu durum ilk mahallî idareler genel seçimine kadar geçerlidir. Bu belediyelerin başkanları hakkında 12 nci maddenin ikinci fıkrası hükümleri uygulanır.

BÜYÜKŞEHİR'İN GELİRLERİ

- Belediyelerin gelirleri, öz gelirler, devlet yardımları, borçlanmalar, Sermaye Gelirleri, faizler-cezalar ve en önemlisi genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paylardan oluşmaktadır.

Yeni yasaya göre Denizli Büyükşehir Belediyesinin Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden alacağı pay **5779 Sayılı Kanun'a Göre** dağıtıldığında şu şekilde olacaktır (Eğer 2012'de Denizli Büyükşehir Olsaydı).

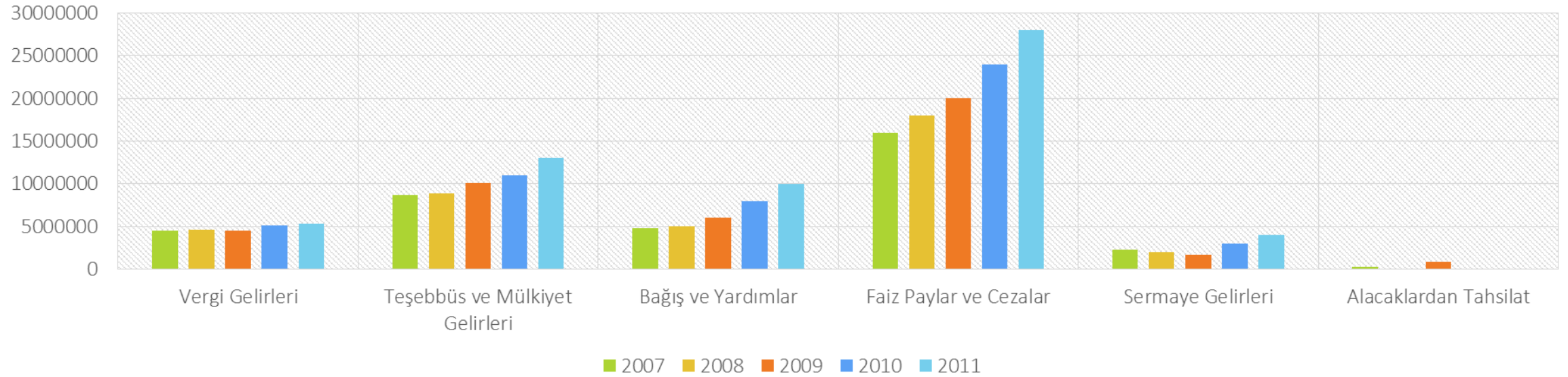
İL	Yüzölçümü	Nüfus	GBVG (1000 TL)	GBVG (%6)	PAY (%60) A	HAVUZDAN PAY (Nüfus %70) B	HAVUZDAN PAY (Yüzölçümü %30) C	İlçeler pay D	İdare Payı E	TOPLAM (A+B+C+ D+E)
DENİZ Lİ	11,861	942,278	786,878	44,910	26,946	54,587	42,114	61,744	20,581	205,973

BÜYÜKŞEHİR KÖYLERİ..

- ▶ 6360 Sayılı Kanun, az önce gördüğünüz rakamların yani belediyenin bütçe büyüklüğünün %10'unu köylere ve belediyeliği iptal edilip büyükşehirde dahil edilen yerlere harcamayı ve yatırım yapmayı zorunlu kılıyor.

GELİR KALEMLERİNE GÖRE BELEDİYELERİN GELİRLERİ

1.000 TL 2007-2011

[Kaynak: http://www.migm.gov.tr/IstatistikiBilgiler.aspx](http://www.migm.gov.tr/IstatistikiBilgiler.aspx)

Yukarıdaki gelir kalemlerine göre belediye gelirlerindeki en büyük pay genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan paylar, faiz ve cezalardan, ikinci olarak ise Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri oluşturmaktadır. Belediyelerin kendisinin tahsil ettiği vergi gelirleri ise gelir kalemlerine göre 4. sıraday yer almaktadır.

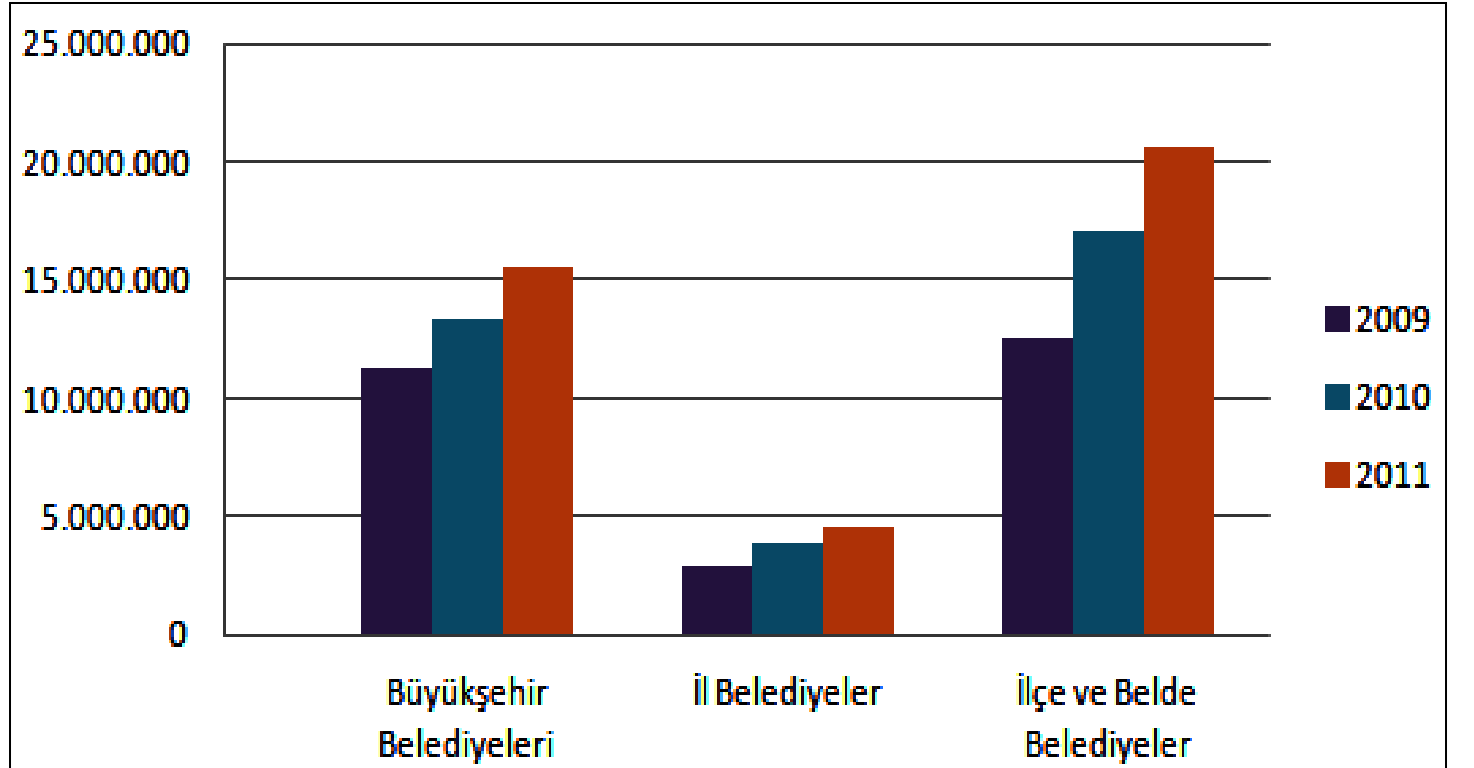
BELEDİYELERİN TÜRLERİNE GÖRE GELİRLERİ

2006-2011

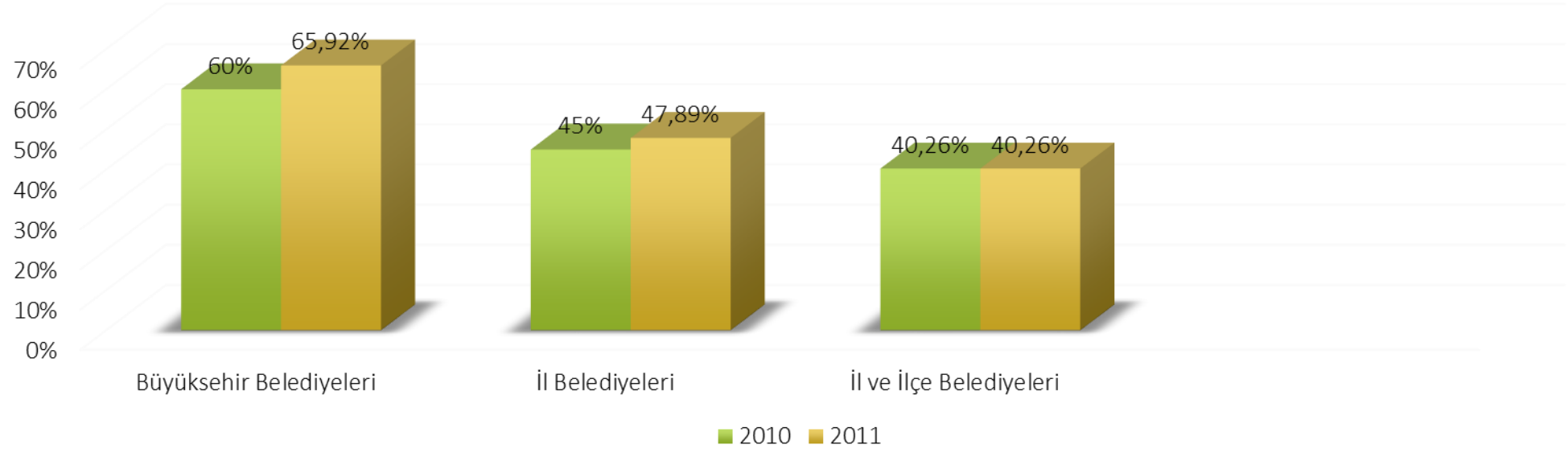
Türü	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Belediyeler	20.372.864	23.648.122	25.736.012	26.844.961	34.233.863	40.740.227
Belediye Bağlı İdareleri	5.716.057	5.726.524	5.983.883	7.333.985	7.459.228	9.581.186
İl Özel İdareleri	5.635.984	6.099.586	7.121.956	7.299.672	9.752.093	11.678.259
Yerel Yönetim Birlikleri	-	-	-	1.291.325	2.317.412	2.221.391
Toplam	31.726.911	35.476.239	38.843.859	42.771.952	53.764.606	64.223.074

BELEDİYELERİN TÜRLERİNE GÖRE ÖZGELİRLERİN DAĞILIMI

2010 yılında büyükşehir belediyeleri 4.650.915.000 TL, il belediyeleri 2.106.546.000 TL, ilçe ve belde belediyeleri 9.953.330.000 TL öz gelir elde etmiştir. 2011 yılı itibarıyla belediyelerin öz gelirlerinin toplam gelirler içerisindeki payı %48,24'tür. Bu pay büyükşehir belediyelerinde % 33,58, il belediyelerinde % 51,18, ilçe ve belde belediyelerinde % 58,64'tür. 2011 yılında ise büyükşehir belediyeleri 5.224.550.000 TL, il belediyeleri 2.312.508.000 TL, ilçe ve belde belediyeleri 12.115.748.000 TL öz gelir elde etmiştir. 2011 yılında Büyükşehir belediyelerinin öz geliri bir önceki yıla göre %16,80, il belediyelerin öz geliri %16,69 ve il, Belde Belediyelerinin öz geliri %19,01 artmıştır.

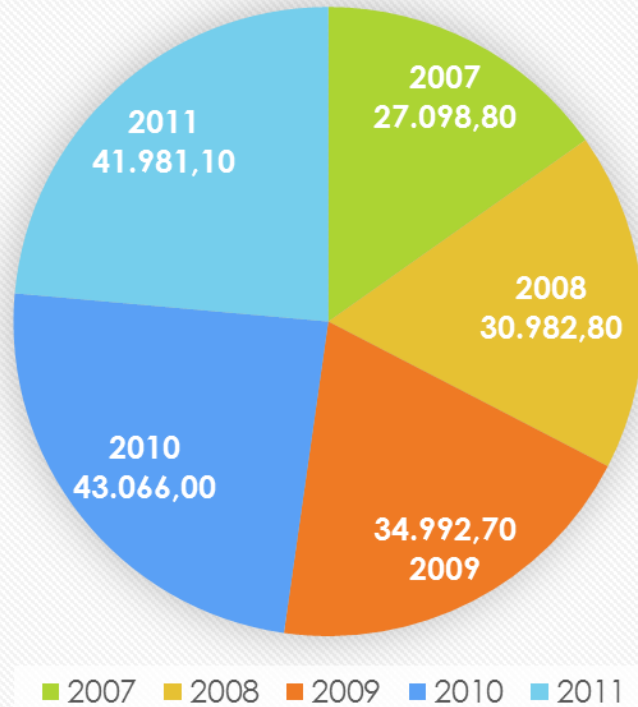
GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİ PAYLARININ TOPLAM GELİRE ORANI

2011 yılı itibarıyla genel bütçe vergi gelirlerinden alınan payın toplam gelirlere oranı büyük şehir belediyelerinde % 65,92, il belediyelerinde % 47,89, ilçe ve belde belediyelerinde ise % 40,26'dır. 2011 yılında genel bütçe vergi gelirlerinden alınan pay olarak; büyük şehir belediyeleri 10.256.767.000 TL, il belediyeleri 2.164.014.000 TL, ilçe ve belde belediyeleri 8.318.207.000 TL gelir elde etmiştir.

BELEDİYELERİN BORÇ DAĞILIMI (MİLYON TL)

Toplam Yükümlülük

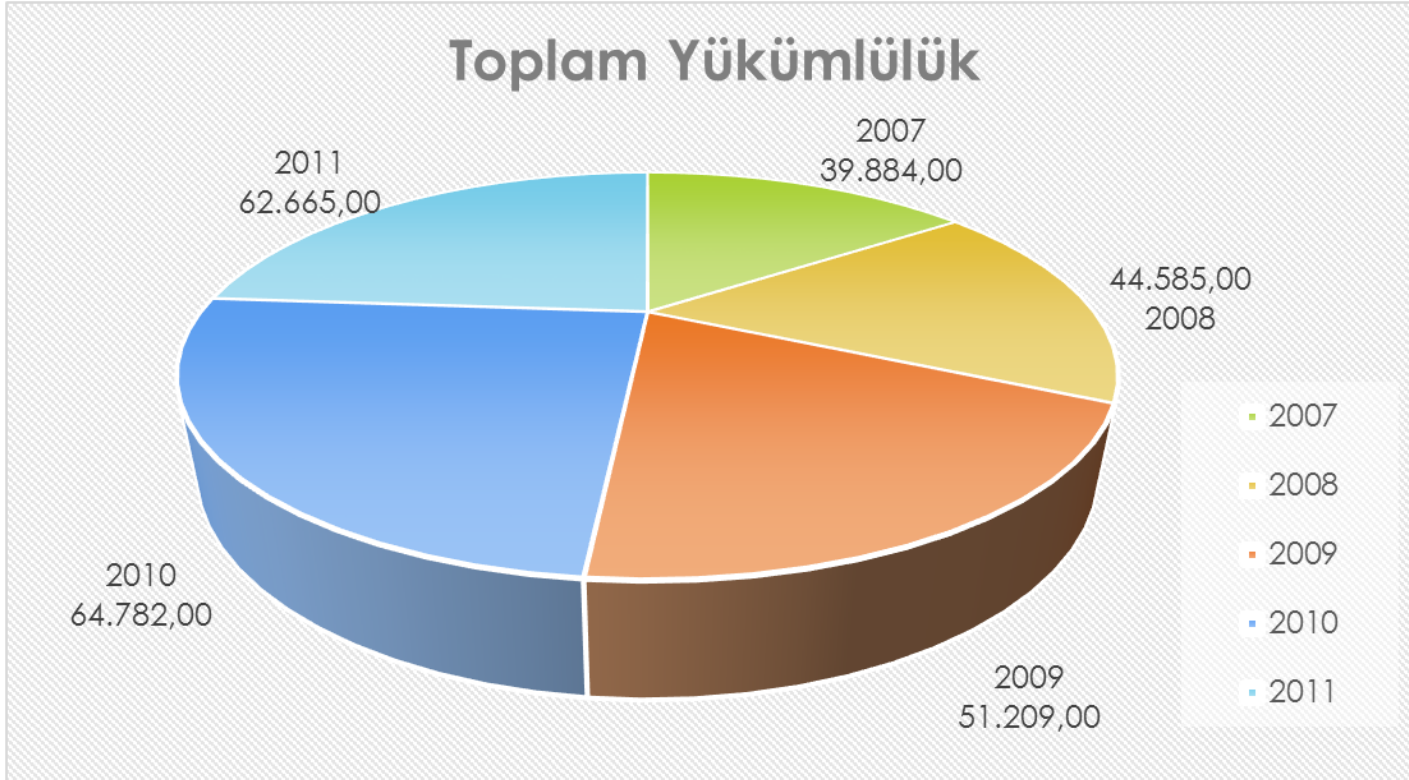

Belediyelere ait borçlar incelendiğinde, borç toplamının 2007'den 2011 yılına kadar sürekli olarak arttığı ancak, 2011 yılında borç toplamının 41.981.100.000 TL'ye düştüğü görülmektedir.

BORÇLANIYORLAR ÇÜNKÜ..

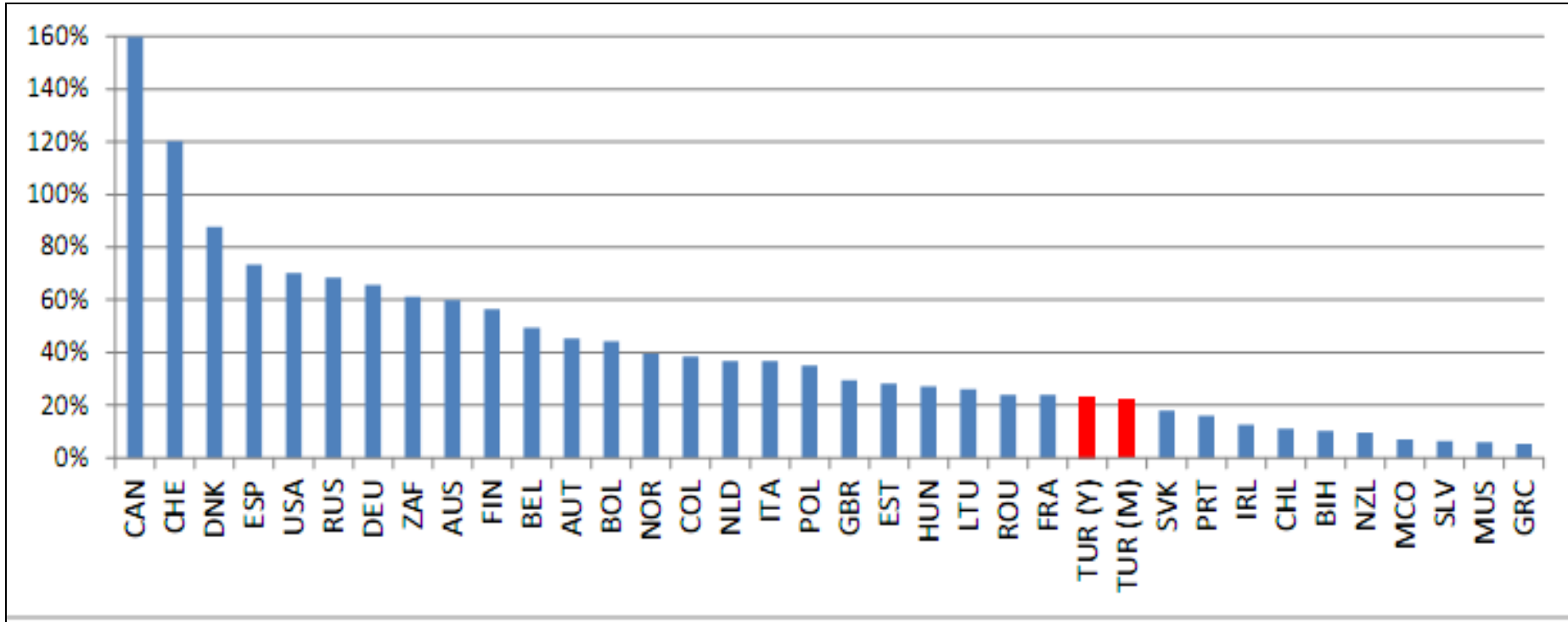
- ▶ Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve paralel şekilde Anayasamızın 127. maddesi “Mahalli İdarelere Görevleriyle Orantılı Gelir Kaynakları Sağlanır” diyor. Fakat görev çok gelir yok. 2012 bütçe sonuçlarına göre sadece 12 il bütçesi fazla vermiş (İstanbul, Kocaeli, İzmir, Ankara, Mersin, Bursa, Tekirdağ, Hatay, Antalya, Zonguldak, Muğla, Kırıkkale). Fazla veren 12 il 193.5 Milyar TL gelir fazlalığına, diğer 69 il 47.5 Milyar TL açığa sebep oldu. İşte bu açığı normal olarak borçlanmayla karşılamaya çalışıyorlar.

YEREL YÖNETİMLERİN BORÇ DAĞILIMI

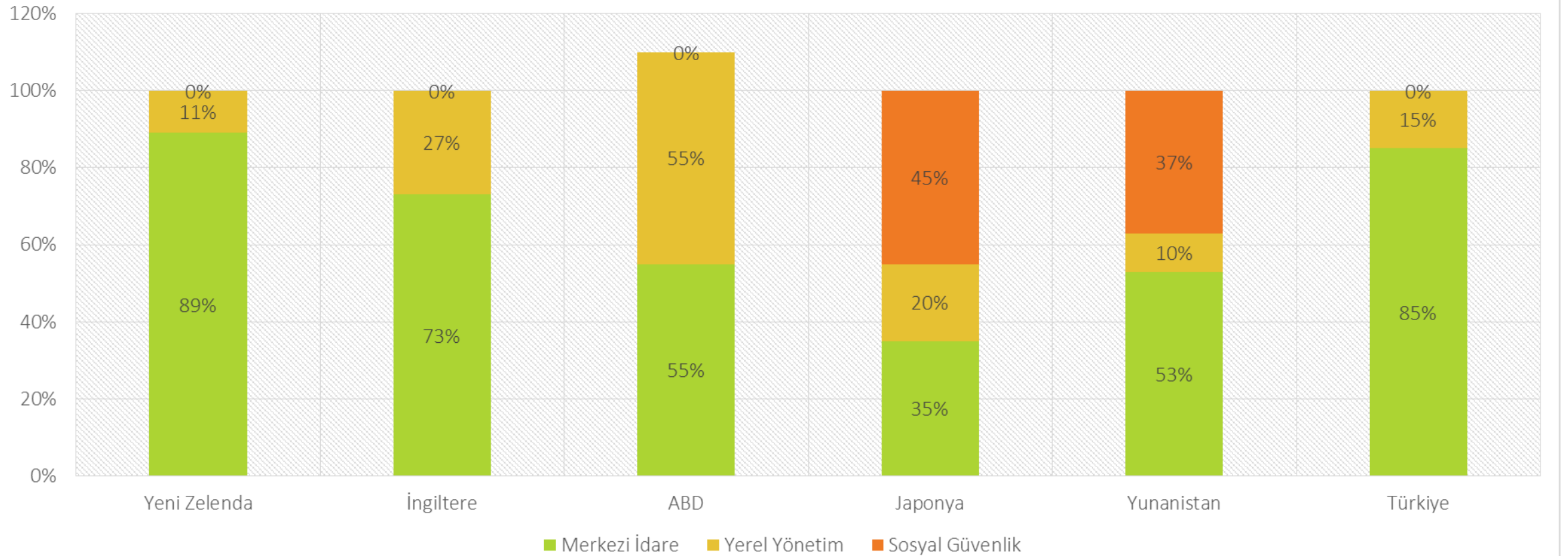

Tüm yerel yönetimlere ait yükümlülükler incelendiğinde, yükümlülük toplamının 2007'den 2011 yılına kadar sürekli olarak arttığı ancak, 2011 yılında yükümlülük toplamının 62.665.000.000 TL'ye düştüğü görülmektedir.

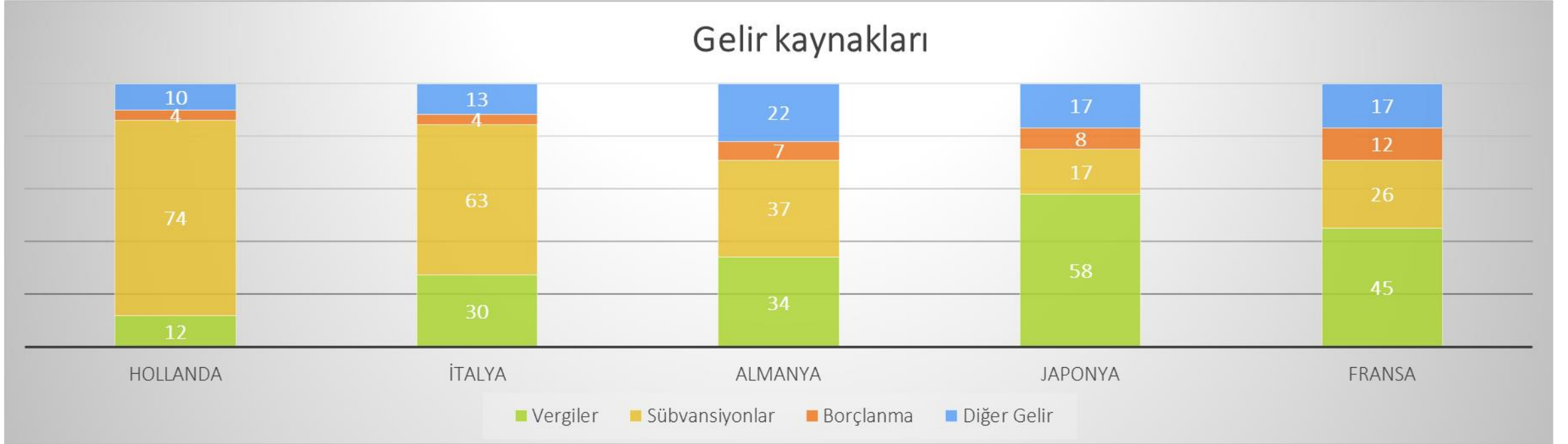
Yerel Yönetim Harcamalarının Merkezi Yönetim Harcamalarına Oranı Kanada'da %160, Türkiye'de yeni yasa ile %22'den 23'e çıkacak, yeterli değil.

SEÇİLMİŞ BAZI OECD ÜLKELERİNDE KAMU HARCAMALARININ DAĞILIMI (2009)

SEÇİLMİŞ BAZI ÜLKELERDE BÜYÜKŞEHİRLERİN GELİR KAYNAKLARI

Grafikte de görüldüğü üzere yerel yönetimlerin vergi gelirlerinin diğer gelirlere oranı karşılaştırıldığında en fazla vergi gelirine sahip olan %58 ile Japonya, en az vergi gelirine sahip olan ülke ise %12 ile Hollanda'dır.

BÜYÜKŞEHİR'İN GETİRİLERİ

- ❖ Büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilât toplamı üzerinden Maliye Bakanlığı tarafından hesaplanıp, ertesi ayın sonuna kadar ilgili büyükşehir belediyesine yatırılacak **% 6** pay.
- ❖ Büyükşehir belediyesince tahsil olunacak at yarışları dahil müşterek bahislerden elde edilen Eğlence Vergisinin % 20'si müşterek bahislere konu olan yarışların yapıldığı yerin belediyesine, % 30'u nüfuslarına göre dağıtılmak üzere diğer ilçe ve ilk kademe belediyelerine ayrıldıktan sonra kalan **% 50'si**.
- ❖ Büyükşehir belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalar içinde tahsil edilecek her türlü belediye vergi, resim ve harçları.

GETİRİLER

- ❖ Büyükşehir belediyesi iktisadî teşebbüslerinin safi hasılatından büyükşehir belediye meclisi tarafından belirlenecek oranda alınan hisseler.
- ❖ Büyükşehir belediyesinin taşınır ve taşınmaz mal gelirleri. Kamu idare ve müesseselerinin yardımları. Kira, faiz ve ceza gelirleri. Şartlı ve şartsız bağışlar. Vb.
- ❖ Hizmetlerin büyükşehir belediyesi tarafından yapılması şartıyla 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda belirtilen oran ve esaslara göre alınacak yol, su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payları.
- ❖ Büyükşehir olunca bütçeden daha fazla pay alacak olmaları, artan bütçe ile daha çok projenin hayata geçirilecek olması, yatırımların artması, yeni cazibe merkezi olmaları, ekonomik, sosyal ve kültürel değişim yaşanması (Örneğin SİNPAŞ GYO Yüksek katlı projeler ve yaşam alanı için Denizliden yer bile tespit etmiş, aman temeller atlamasın 😊).

GETİRİLER

- ❖ 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 39 uncu maddesinin altıncı fıkrasının Özel İletişim Vergisi tahsilatından mahalli idarelere pay verilmemesi düzenlemesi yürürlükten kaldırılmış, Özel İletişim Vergisi de kapsama alınmıştır.
- ❖ 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 17. maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır, böylece özel tüketim vergisi tahsilatının tamamı üzerinden belediyelere pay verilmesi.

VERGİ PAYLARI

5779 Sayılı Kanun'a Göre Büyükşehir Belediyesine, Büyükşehir İlçe Belediyesine ve İl Belediyesine Vergi Gelirlerinden Verilecek Paylar

BİRİMLER	ÖNCEDEN	<u>YENİ HALİ</u>
Büyükşehir Belediyesi	<ul style="list-style-type: none">Sınırları içinde toplanan GBVG'nin %5'i %70'i doğrudan, %30'u büyükşehir belediyeleri arasında nüfuslarına göreBüyükşehir ilçe belediye paylarının %30'u	<ul style="list-style-type: none">Sınırları içinde toplanan GBVG'nin %6'sı %60'ı doğrudan %40 ise büyükşehir belediyeleri arasında %70'lik kısmı nüfus, %30'luk kısmı ise büyükşehirin yüzölçümüne göreBüyükşehir ilçe belediye paylarının %30'uOtopark gelirleri, yine otopark yapımı için
Büyükşehir İlçe Belediyeleri	<ul style="list-style-type: none">GBVG'nin %2,50'si belediye nüfusuna göre	<ul style="list-style-type: none">GBVG'nin %4,50'si %90'ı belediye nüfusuna %10'u belediyenin yüzölçümüne göre
İl Özel İdareleri	<ul style="list-style-type: none">GBVG'nin %1,15'inin %50'si nüfus, %10'u ilin yüzölçümü, %10'u ilin köy sayısı, %15'i ilin kırsal alan nüfusu, %15'i ilin gelişmişlik endeks değerine göre	<ul style="list-style-type: none">İl özel idareleri tüzel kişiliği kaldırıldı. Valiliğe bağlı il yatırım koordinasyon merkezleri kuruluyor.

Belediye Peşinize Düşebilir ..

- Yeni kanunla GBVG'nin sınırları içinde toplanan kısmının %6'sını alacak olan büyükşehir belediyeleri, vergi hasılatlarını ne kadar artırabilirlerse o kadar iyi olacağından Mültezimliğe soyunabilirler..

Elbette vatandaş da vergisini zamanında ödesin, bizden söylemesi 😊

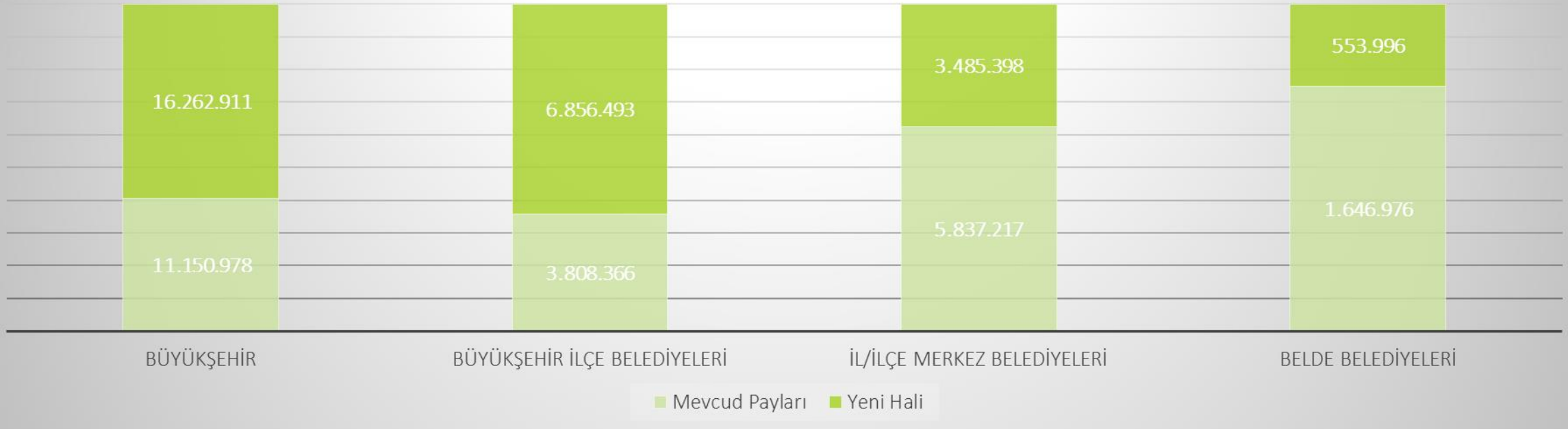
YATIRIM KOORDİNASYON MERKEZLERİ

- Büyükşehir belediyesi bulunan illerde İçişleri Bakanlığı'nın yerel bir teşkilatı olarak valiye bağlı Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları (YKİB) adı altında bir birim oluşturulmaktadır. YKİB için kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin 1) yapılması 2) izlenmesi 3) denetlenmesi 4) koordinasyonu 5) tanıtımı 6) rehberliği 7) hukuki danışmanlığı gibi işlevler tanımlanmaktadır. Kanunun Meclise ilk gelen tasarı haline yerel yönetimlerin sunduğu hizmetleri de kapsayan bir ifade kullanılmış, İçişleri Komisyonu'nun kabul ettiği metinde merkezi yönetimle sınırlandırılmıştır. Oluşturulan yapının işlevlerine bakıldığında valinin ildeki rolünün bu birim üzerinden yeniden tanımlandığı, genel yetkilerinin operasyonel hale getirildiği anlaşılmaktadır. Bu merkezlere GBVG'nin 0.25'i aktarılacaktır.

PAYLAR

YEREL YÖNETİMLERİN TÜRLERİNE GÖRE PAYLARDA DEĞİŞİM

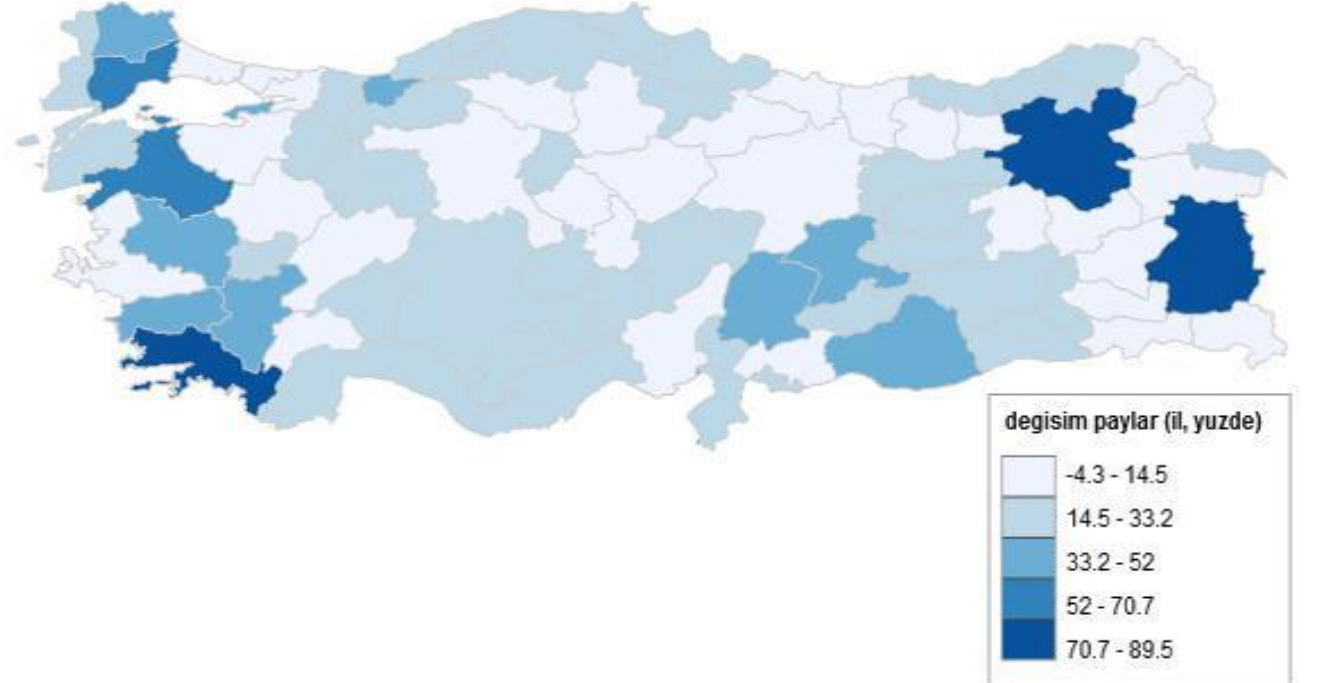
BİN TL

Kanun'la yaklaşık 56,5 milyonluk bir nüfusa hizmet edecek büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri toplam yerel yönetim payının %81'ini alacak. Yeni yasa sonrası mahalli idarelere aktarılan gelir paylarının 3.1 Milyar TL artarak GSYİH'ya oranı %1.93'ten, %2.20'ye çıkıyor. Toplam yerel yön. Gel./GSMH 1925'de %20, 2010'da %10, merkezileşmişiz, tehlikeli!)

İLLERE GÖNDERİLEN YEREL YÖNETİM PAYLARINDAKİ DEĞİŞİM %

- Mevcut sistem ve yeni Kanun'da öngörülen sistem iller bazında karşılaştırıldığında yeni büyükşehir olan illerin aldıkları paylar ilk sıralarda yer almaktadır. Kanun'la en çok kazanan ilk beş il yüzde değişim olarak sırasıyla Muğla (%90), Van (%77), Erzurum (%71), Balıkesir (%65) ve Tekirdağ'dır (%63). Payların artmasına rağmen İstanbul %4'lük bir kayıp yaşamakta, İzmir, Ankara ve Gaziantep'teki değişim %5'in altında kalmaktadır. Denizli de ise %33 ile %52 seviyelerinde değişme olacaktır.

CEP DELİK CEPKEN DELİK Mİ?

- ▶ Örneğin Denizli Belediyesi 2011 rakamlarına göre 370 Mil Gider, 300 Mil Gelir=70 Mil açık (borç), Eğer büyükşehir olsaydı geliri 100 Mil TL civarı artıyordu. Eğer 2012'de büyükşehir olsaydı, 2012 gelir rakamı 232.637.000'den 331.868.000'e çıkacaktı. 2011 verilerine uyarladığımızda fazla verir hale gelecekti. Nüfusa oranladığımızda cebimize giren 247 TL'den 352 TL'ye yani 105 TL artıyor (Fakat bu veriler nüfusa oranla belirleniyor, ücra köşedekine harcama olmazsa bu yine merkeze yarar).

PAYLARDAN KESİNTİ YAPILMASI

- İl özel idareleri ve belediyeler ile bu idarelere bağılı kuruluşların ve bunlara ait tüzel kişilerin, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilen Devlete olan borçları, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan Hazine alacağı niteliğindeki borçları, İller Bankasına olan borçları ile sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarına karşılık, bu idareler adına her ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılacak tutardan, alacaklı idarelerin talebi üzerine, ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankası tarafından kesinti yapılarak alacaklı idarelere ödenir (Maliye kendini riske atmıyor, Zeki maymun ve şapkalar 😊).
- İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların bağılı kuruluşları tarafından kanuni süresinde verilen gelir (stopaj) vergisi ile katma değer vergisi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergiler; bu vergilere ait beyannamenin verildiği aya ilişkin olarak, bu idareler adına genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paydan, bu madde uyarınca yapılacak tüm kesintilerden önce ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankasınca kesilerek ilgili vergi dairesine aktarılır.

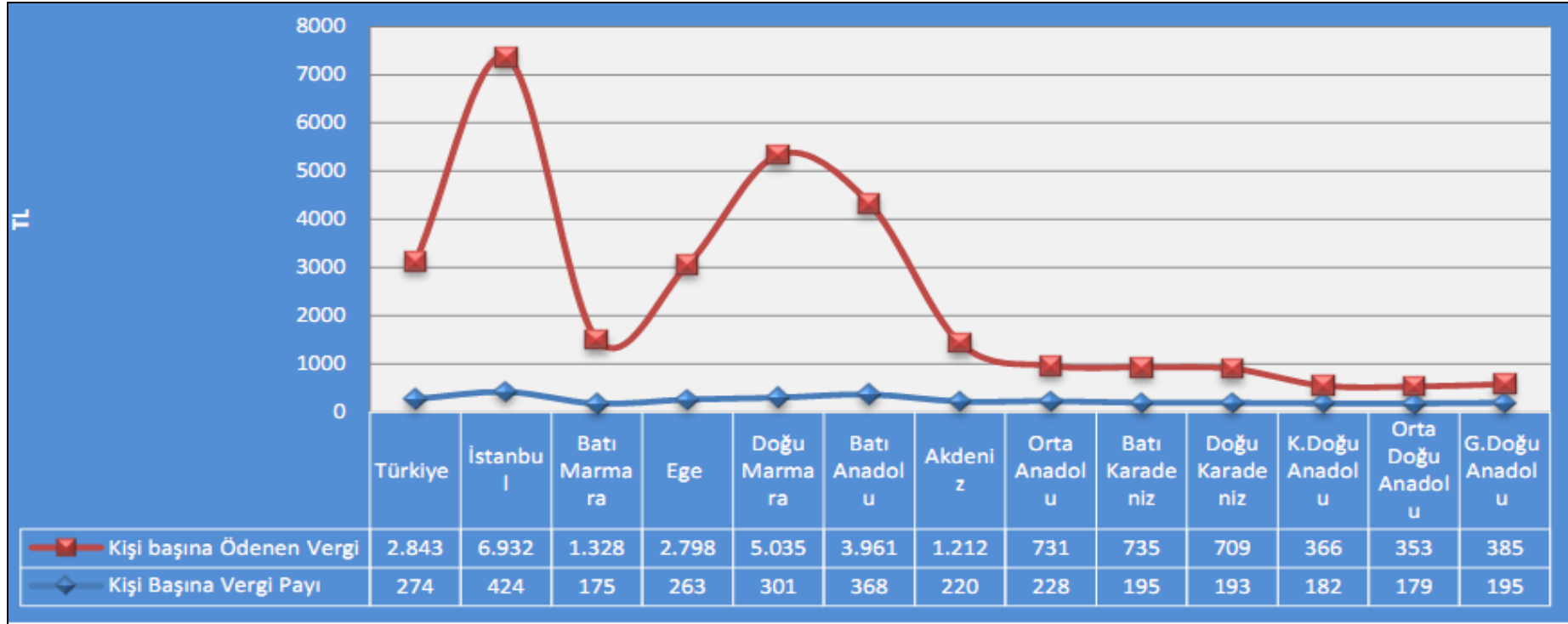

İLLER BANKASI
İLLER BANKASI

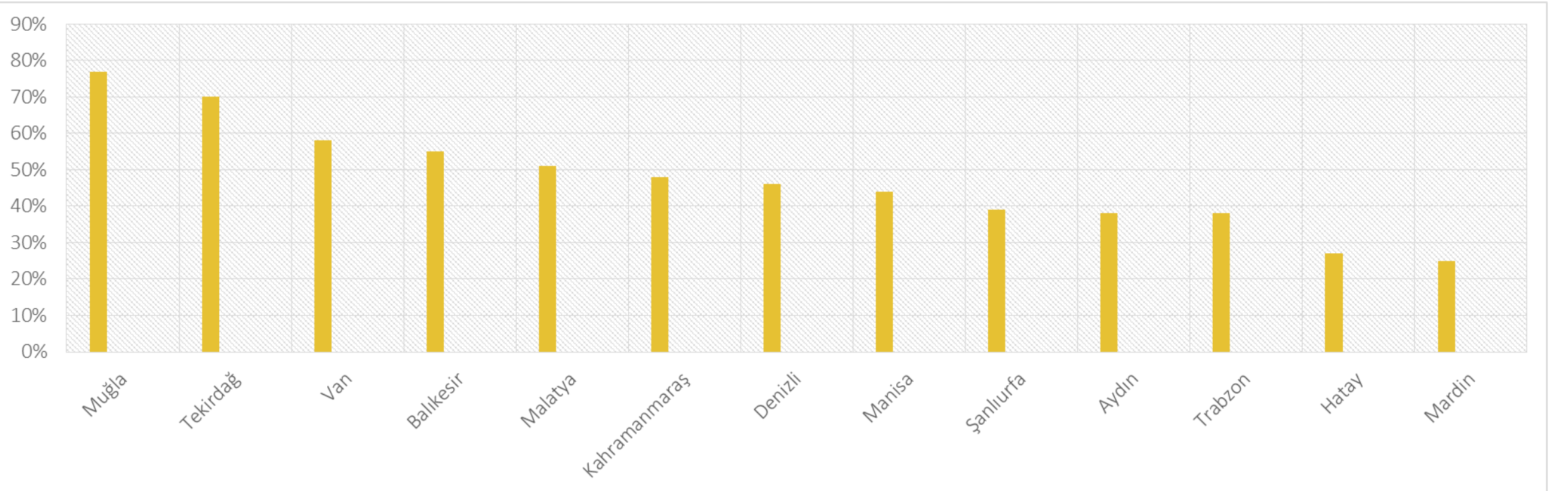
T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
MALİYE BAKANLIĞI

Kişi Başına Ödenen Vergi-Alınan Mahalli İdare Payı (Hiçbir bölge ödediği vergi kadar vergi payı almıyor)

Büyükşehir olacak bir ilin merkezinde yaşayan bir vatandaş nasıl etkilenmektedir?

Örneğin halen Denizli merkez ilçe belediye sınırlarında oturan, yani yerel seçimlerde oyunu Denizli Belediyesi için kullanmış olan vatandaş başına düşen belediye payındaki artış ne olacaktır? Buna göre bir Denizli Belediyesi sakini için kişi başı belediye payında %48'lik bir artış olurken Kanun'dan en kazançlı çıkacak yeni büyükşehir ili Muğla olmaktadır. Muğla merkezde yaşayanlar açısından kişi başı artış %77'dir. Fakat kimse maddi kazancından ve adaletinden %100 memnun olmaz. Ancaakkk bir husus hariç!

«Hayatta en adil dađılan
şey akıldır. Çünkü aklından
şikayet eden kimse yoktur.»

EMLAK VERGİSİ

- ▶ Önce, “yeniden değerlendirme” oranının yarısına göre artacak.
- ▶ Yeniden değerlendirme oranına göre artan vergi değerlerine uygulanacak emlak vergisi oranları, büyükşehir belediyesi olunması nedeniyle “yüzde 100 oranında” artırımlı uygulanacak.
- ▶ Emlak vergisi üzerinden yüzde 10 oranında alınan “Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı” da emlak vergisi artışına paralel olarak 2013’de yüzde 100 artacak.

Anayasa Mahkemesi, E:2011/38, K:2012/89 sayılı kararıyla kişilere dava hakkı tanınmasının hak arama özgürlüğünün gereği olduğundan hareketle mükelleflerin doğrudan kendilerini etkileyen Emlak Vergisi takdir komisyonlarının yeni vergi değeri belirlemeleri şeklindeki idari kararı doğrudan mahkemeye taşıma hakkı verilmesi gerektiğine karar verdi.

Emlak Vergisi Oranları	Normal	Büyükşehirler
Meskenler	Binde 1	Binde 2
İşyeri ve Diğerleri	Binde 2	Binde 4
Arazi	Binde 1	Binde 2
Arsa	Binde 3	Binde 6

Çevre Temizlik Vergisi

NORMAL

Bina Grupları	Bina Dereceleri ve Yıllık Vergi Tutarları (TL)				
	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
1. Grup	2300	1.800	1.500	1.180	970
2. Grup	1.500	1.100	860	700	590
3. Grup	970	750	590	470	370
4. Grup	470	370	280	230	180
5. Grup	280	230	160	150	118
6. Grup	150	118	80	70	50
7. Grup	50	40	28	24	19

BÜYÜKŞEHİR

Bina Grupları	Bina Dereceleri ve Yıllık Vergi Tutarları (TL)				
	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
1. Grup	2.875	2.250	1.875	1.475	1.212
2. Grup	1.875	1.375	1.075	875	737
3. Grup	1.212	937	737	587	462
4. Grup	587	462	350	287	225
5. Grup	350	287	200	187	147
6. Grup	187	147	100	87	62
7. Grup	62	50	35	30	23

BÜYÜKŞEHİR ESNAFI

- Büyükşehir belediyesi kapsamına alınan 13 ildeki, “basit usule tabi” on binlerce esnaf ve sanatkârın vergileme rejimi değişiyor. Çünkü kanuna göre “Her türlü emtia imalatı ile uğraşanlar, her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar, inşaat ile ilgili her türlü işlerle uğraşanlar, motorlu taşıtların her türlü bakım ve onarım işleriyle uğraşanlar, eğlence ve istirahat yerlerini işletenler”;
- Defter tutmuyordu. Defter tasdik ettirecek ve “gerçek usulde gelir vergisi mükellefi” olacak.
- KDV mükellefi değildi, “KDV mükellefi” olacak ve her ay KDV beyannamesi verip, vergi ödeyecek.
- Ödediği işyeri kirasından stopaj (vergi kesintisi) yapmıyordu. Stopaj yapacak ve her ay “muhtasar beyanname” vermek suretiyle, bu vergiyi ödeyecek.
- Daha önce geçici vergi ödemiordu. Büyükşehir olunca, “geçici vergi beyannamesi” verecek ve üç aylık kazancı üzerinden “yüzde 15 geçici vergi” ödeyecek.
- “Yazar kasa” alacak. Tüm gelirlerine fiş veya fatura kesecek, amortisman ve karşılık ayıracak, değerlendirme yapacak, yani karnesindeki zayıfların artma riski var 😊

GVK Yeniden Yazılıyor..

- Gelir Vergisi Kanunu 63 yıl sonra yeniden yazılıyor. Kanunun yeni halinde basit usulde vergileme çok muhtemeldir ki yer almayacak. Herkes beyanname verecek , tüm gelirlerde üniter anlayış hakim kılınmaya ve denetim artırılmaya çalışılacak. Zaten kayıtdışılık ancak böyle azaltılabilir ve vergi gayreti ancak bu şekilde artırılabilir.

KÖYLER

➤ 16 bin 82 köy tüzel kişiliği sona erip, mahalleye dönüşecek. Bu köylerde yaşayanlar, şu ana kadar tanışmadıkları; ilan ve reklam vergisi, işgal harcı, muayene ve ruhsat harcı, yol harcamalarına katılma payı, yangın sigortası vergisi, tellallık harcı, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcı, işyeri açma izni harcı, bina inşaat harcı ve imar ile ilgili harçlar, elektrik ve havagazı tüketim vergisi, çevre temizlik vergisi gibi çok sayıda vergi ve harçla tanışacaklar. Ancak, mahalleye dönüşecek köylerden alınacak olan vergi, harç ve katılım payları 5 yıl süreyle alınmayacak, fakat emlak vergileri artırımlı alınacak, birazcık da su bedelleri artacak (hiç su parası ödemeyen köylü ödemeye başlayacak 😊)

Köylerdeki esnaf işletme ruhsatı için uğraşmayacak. İşletme ruhsatı varmış gibi yola devam edecek. Köy esnafından kasıt; Entegre tesis niteliğinde olmayan tarım ve hayvancılık amaçlı yapılardaki işletmeler ile bu yerlerde oturanların ihtiyaçlarını karşılayacak (sadece geçimin teminine yönelik) bakkal, manav, berber, fırın, kahve, lokanta, pansiyon, tanıtım ve teşhir büfeleri, yerleşim yeri halkı tarafından kurulan ve işletilen kooperatifler işletme ruhsatı almış sayılacak

Büyükşehir Plakası

- Nüfusun yoğun olduğu şehirlerin plakasını taşıyan araçları alan sürücüler, trafik sigortasını ve kasko sigortasını yaptırırken daha fazla ödemek zorunda kalıyorlar. Sigorta şirketleri kaza riski nedeniyle, en pahalı trafik sigortasını İstanbul plakası taşıyan araçlar için yapıyorlar. Bu sıralamayı ise Ankara, Kocaeli ve İzmir takip ediyor. Ücretler sigorta şirketlerine göre küçük farklılıklar göstermesine rağmen, 2010 model aynı markadaki bir otomobilin ortalama olarak bazı illerdeki trafik sigortası ücretleri şöyle: (2010 verilerine göre)

"İstanbul (34) 252 TL, Ankara (06) 211.68 TL, Kocaeli (41) 201.6 TL, İzmir (35) 191.52 TL, Samsun (55) ve Bursa (16) 171.36 TL, Gaziantep (27) ve Adana (01) 141.28 TL, Mersin (33) 131.04 TL, Şanlıurfa (63), Osmaniye (80), Düzce (81) ve Konya 120.96 TL."

POLİÇE PLAKAYA DEĞİL, İKAMETE GÖRE KESİLMELİ !

Trafik Sigortası

Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmeliğin 15 inci Maddesine Göre, Birlikçe Herhangi Bir Bağlayıcılığı Olmamak Üzere Hazırlanmış Bulunan ve 01.01.2013 Tarihinden İtibaren Uygulanması Tavsiye Edilen "Trafik Sigortası Rehber Tarifesi"

Denizli	Otomobil	Taksi	Minibüs	Kamyonet	Kamyon	Traktör	Özel Taşıt
2012	246	593	643	347	945	55	689
2013	276	742	852	383	1.208	73	880

Yukarıdaki veriler özel araçlar için geçerlidir. Daha kapsamlı analiz için Bakınız «<http://www.tsb.org.tr/sayfa/trafik-sigortasi-rehber-tarifesi-1>»

TAM MÜKELLEF DAR MÜKELLEF MTV

**DENİZLİ PLAKALI ARACIN M.T.V.'SİNİN BELLİ YÜZDESİ DENİZLİ'YE
VERİLMELİ!!!**

DASK(Dođal Afet Sigortaları Kurumu)

- İnşaat ruhsatı tarihi 2007 yılı veya sonrası yapılan binalara tarife fiyatı üzerinden 1 Mart 2013 tarihinden itibaren yüzde 10 indirim yapılacak. Zorunlu Deprem Sigortası poliçe yenilemelerinde yapılan yüzde 20 indirim ise devam ediyor. Zorunlu Deprem Sigortası'nda prim tutarları inşaat metrekare birim maliyetlerindeki artışa göre güncellendi. Bu durum, prim tutarlarında yaklaşık yüzde 9 artış anlamına geliyor. Birinci derece deprem risk bölgesindeki 100 metrekare bir konutun yıllık (indirimsiz) prim tutarı 164 lira, aylık yaklaşık 14 lira olarak belirlendi. Sigorta kapsamında yapı tarzı ayrımı yapılmaksızın konutlara en çok 150 bin liraya kadar teminat veriliyor. Bu yıl yüzde 20 olarak aynı şekilde korunan yenileme indiriminin de 2014 yılından itibaren iki kademeli uygulanması planlanıyor. (<http://www.dask.gov.tr/>)

KONUTTA KDV

Satın alınacak konut aşağıdaki özelliklerden en az birini taşıyorsa eski sistemde (yani 150m²'nin altındaysa %1 üzerindeyse %18) KDV'ye tabi olacaktır:

- Satın alınan konutun yapı ruhsatı 1.1.2013 tarihinden önce alınmışsa,
- Satın alınan konut Büyükşehirler dışındaki bir bölgede yer alıyorsa,
- Satın alınan konut 6306 sayılı Afet Riski altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında rezerv yapı alanı ve riskli alan olarak belirlenen yerlerde ise ya da riskli yapı olarak belirlenmiş bir konut ise,
- Satın alınan konutun Emlak Vergisi Kanunu'na göre belirlenmiş arsa birim metrekare değeri 500 TL'nin altında ise,
- Satın alınan konut, ihalesi 1.1.2013 tarihinden önce kamu kurum ve kuruluşları ile bunların iştirakleri tarafından yapılan bir konut projesi kapsamında üretilmiş ise,
- Konut ikinci, üçüncü ya da basit inşaat sınıflardan birine göre inşa edilmişse

Yukarıda yer alan koşullardan herhangi birini sağlayan, net alanı 150 m²'nin altındaki bir konut, eskiden olduğu gibi yine %1 oranında KDV ile alınıp satılacaktır. Bunun için herhangi bir yıl sınırlaması da yoktur. Mesela, yapı ruhsatı 1.1.2013 tarihinden önce alınmış net alanı 150 m²'nin altındaki bir konut söz gelişi 2050 yılında bir inşaat şirketi tarafından satılırsa uygulanacak olan oran %1 olacaktır.

KDV ÖRNEKLERİ

- Bunun gibi inşaat ruhsatı 1.1.2013 tarihinden sonra alınmış da olsa Büyükşehirler dışında yer alan net alanı 150 m2'nin altındaki bir konut, örneğin sürekli gayrimenkul alım satımı yapan bir tacir tarafından ne zaman satılırsa satılsın %1 oranında KDV'ye tabi olacaktır.

Örnekleri çoğaltmak mümkün;

- Mesela, yapı ruhsat tarihi ya da Büyükşehir içinde olup olmadığına bakılmaksızın eğer ticari olarak satışa konu net alanı 150 m2'nin altındaki bir konut 6306 sayılı Yasa kapsamında rezerv yapı alanı ya da riskli alan içinde ise ya da riskli yapı olarak belirlenmiş ise satışta uygulanacak KDV %1 olacaktır.
- Ya da, 1.1.2013'ten sonra alınan bir yapı ruhsatı ile Büyükşehir sınırları içinde üretilmiş olsa bile net alanı 150 m2'nin altındaki bir konutun Emlak Vergisi Kanunu'na göre belirlenmiş arsa birim metrekare değeri 500 TL'nin altında ise söz konusu konutun ticari olarak satışında uygulanacak olan KDV oranı yine %1 olacaktır.
- Bunlar gibi, kamu kurum ve kuruluşları ile bunların iştirakleri tarafından ihalesi 1.1.2013 öncesinde yapılmış olmak şartıyla, Büyükşehir kapsamında bulunsa, yapı ruhsatı 1.1.2013 tarihinden sonra (mesela 2014 yılında) alınsa ya da Emlak Vergisi Kanunu'na göre arsa birim metrekare değeri 500 TL'nin üzerinde olsa bile, ticari olarak satılan net alanı 150 m2'nin altındaki bir konutun KDV'si de %1 olacaktır.

KDV DENİZLİ ÖRNEĞİ

1 Ocak 2013 itibariyle inşaat ruhsatı almış olanlar.

Mevki	Metrekare	Arsa Değeri	KDV
Çamlık	149	500 TL	% 1
Çamlık	149	1000 TL	% 8
Çamlık	149	1200 TL	% 18
Sevindik	149	1200 TL	% 18

Yeni değişiklikte değişen sadece arsa değeri uygulaması 150 metrekarenin üzerinde nerde olursa olsun evi olanlar %18 KDV ödeyecek.

"Acaba KDV
tahsilatından da mı pay
alsak?"

BİTİRME DEN ÖNCE BELEDİYEYE..

- Önce fazla verip sonra azaltmayı kimse kabul etmez (Üzeyir Garip). Çünkü insan hayatı deniz suyu gibi. İçtikçe susuyorsun, susadıkça içiyorsun.. Büyükşehir olduktan sonra , normal şehir iken sahip olduğumuz yaşam kalitesinin altına düşmeyi kimse kabul etmeyecektir. Dolayısıyla aman diyelim. Alman atasözünün dediği gibi “yüksek de kalmayı muhafaza etmek için bile kanat çırpma gerekir”. Büyükşehir belediyemiz Alman Atasözü anlayışına uygun hareket ederse sorun olmayacaktır.

BİTİRME DEN ÖNCE..

- ▶ Alim olan kendisini bilmez bilirmiş. Alim hiçbirşey bilmediğini bilen, cahil hiçbirşey bilmediğini bilmeyendir. Artık büyükşehir vatandaşı olan bizler kendimizi bilelim. Büyükşehir vatandaşı olmak kolay değil..Artık sokaklara alenen tükürmeyen, küllüğünü ve çöpünü etrafa savurmayan, şahsi gürültüleriyle etrafı rahatsız etmeyen, kırmızıda asla geçmeyen vatandaşlar olmak zorundayız. Normal şehirken yapmamalıydık belki. Hadi yaptık sarı kartlık bu hareketleri. Fakat büyükşehir olunca bunları cezası çift sarıdan değil direkt kırmızı kart 😊

Avrupayla Platonik Aşkımız..

- ▶ Bu aşka hem negatif hem pozitif yaklaşıyorum. Önce negatif..Kokoreci Yasaklayınca mı gireceğiz AB'ye?
- ▶ AB ile ticaretimiz kriz ve sonrasında %35'in altına düştü. AB'den vazgeçmeden yeni pazarlara yönelmek zorundayız.
- ▶ Peki pozitif..Her ne kadar AB bizi arasına almakta nazlanıyorsa da, yakın zamanda AB ülkelerinin çoğunda cumhurbaşkanı, başbakan, bakan, parti lideri ve birçok pozisyonda Türkler ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları olacak. 2013 de muhtemelen aksi bir durum olmazsa dünyadan daha hızlı büyüyeceğiz. Tabi ithalata değil ihracata dayalı büyüyelim, fason değil markaya dayalı ihracata dönelim. Kendimizi ona göre ayarlayalım.

YÜRÜRLÜK..

- ▶ SÖYLENMELİDİR Kİ; HEM MALİ KAZANÇ HEM DE MALİ KÜLFET GETİRİCİ TÜM DÜZENLEMELER, İLK MAHALLİ YEREL SEÇİMLER OLAN MART 2014'TEN İTİBAREN YÜRÜRLÜĞE GİRECEKTİR.

YENİ ANAYASADA..

- Yeni anayasa çalışmaları sırasında belediye gelirleri kanununun ilgili maddesi ya meşrulaştırılmalı yada Anayasa Mahkemesine götürülerek iptal edilmeli, yada belediye gelirleri kanununun ilgili maddesi değiştirilmelidir. Anayasaya aykırı olan bu madde “belediye meclislerinin belediyelerce tahsil edilen vergilerin tarifelerinde düzenleme yapabilme yetkisidir”. Anayasa, tarifelerde düzenleme yapabilme yetkisini sadece “Bakanlar Kurulu”na tanıyor. Ya Anayasaya belediye meclislerinin de tarifelerde düzenleme yapabileceğine ilişkin yetki konulmalı, yada belediye gelirlerini kanunundan çıkartılmalıdır. **Çünkü açıkça Anayasaya Aykırıdır !.**

KAYNAKLARA TEŐEKKÜR

- ▶ www.tepav.org.tr (Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı)
- ▶ www.migm.gov.tr (Mahalli İdareler Genel müdürlüğü)
- ▶ www.tsb.org.tr (Türkiye Sigorta Birlięi)
- ▶ www.maliye.gov.tr (Maliye Bakanlığı)
- ▶ www.imf.org (Uluslararası Para Fonu)

DOÇ. DR. ERSAN ÖZ
PAÜ İİBF Mali Hukuk
Anabilimdalı Başkanı

Teşekkürler..

www.ersanoz.com

